

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj.
— Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnstvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto mesečno K 1.30; polletno K 9.—, četletno K 4.50, letno K 1.50. Za inozemstvo letno K 2.—.
— Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo je v Pranciškanski ulici 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnstvu. Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.
— Telefon številka 118.

Dični podpredsednik trgov.-obrtne zbornice.

Gospod Ivan Kregar je bil v zadnji seji trgovsko - obrtne zbornice zopet izvoljen za podpredsednika te korporacije.

To je eden najbolj žalostnih pojavov v zgodovini in sedanosti našega političnega življenja. Trgovsko obrtna zbornica izvoli na tako odlično mesto moža, o katerem ve že danes cela javnost, da je na tak način prišel do te časti, da bi jo v nobeni posleni družbi ne smel in ne mogel obdržati.

Gospod Ivan Kregar je tisti junak, ki je vodil sleparijo pri zadnjih volitvah v trgovsko-obrtno zbornico. Čez 1000 glasovnic se je pod njegovim vodstvom falzificiralo. Na tuje glasovnice so se Kregar, Štefe in drugi njihovi pomagači s tujim imenom podpisovali. S falzificiranimi glasovnicami so volili celo za mrtve.

A ponarejali niso samo glasovnice. Celotne uradne listine so pretvarjali.

Davčne predpise so z radirko in svinčnikom tako prenašali kakor je to njim kazalo. Davčni predpis pa je pri volitvah v trgovsko-obrtno zbornico podlaga za sestavo volilnih kategorij.

Klerikalci so za te sleparije podkupili uslužbenca trgovsko-obrtno zbornice, ubogega pisarja. Ta jim je moral pomagati pri slepariji. Po tej svoji žrtvi so klerikalci kradli v uradnih prostorih trgovsko-obrtno zbornice.

Se celo to so zahtevali od svoje žrtve, da si naj da ponarediti ključ, s katerimi bi hodil ponoči krast v uradne prostore. Hoteli so, da naj bi tudi ukradel napredne glasovnice.

Vse to je vodil in pri celi tej slepariji je sodeloval sedanjí dični podpredsednik trgovsko-obrtno zbornice g. Ivan Kregar.

Klerikalci sicer mislijo, da jih sodišče ne more več zasledovati, ker je stvar zastarana, vendar pa ponarejanje uradnih listin ne zastara tako hitro. Tožiti se pa stvari ne upajo, ker vedo, da je vse res, kar smo o zadevi razkrili. Klerikalci vedo, da je vse polno hujših podrobnosti pri teh sleparijah. Zato molče kakor grob. Zato ne najde „Slovenec“ besede k stvari. Zato podpredsednik trgovsko-obrtno zbornice gosp. Ivan Kregar ne toži, dasi smo ga že pred davnim časom pozvali, da naj to stori!

Najmanj kar bi morala trgovsko-obrtna zbornica od Kregarja zahtevati bi bilo to, da naj ali toži, ali pa odstopi.

S tem pa, da je Kregar izvoljen zopet za podpredsednika trgovsko-obrtno zbornice pa se postavlja ta korporacija v zelo čudno, žalostno luč.

Naravnost neverjetno je, da trpe klerikalci še vedno Kregarja med seboj, dasi se mu je v brk vrglo tako velikanske očitke.

Niso majhni očitki, da je kdo sleparil, goljufal, falzificiral uradne listine itd. Vse te in take očitke je Kregar moral spraviti s čimur je prižgal, da je vse res, do pičice res.

Ali Vas ni, gospoda okoli dr. Šustersiča in dr. Kreka prav nič sram, da sede okoli Vas ljudje, katerim lahko danes vsak človek brez kazni zaluča v obraz, da so sleparili, goljufali.

Kaj reče na to prevzvišeni knezoškoč Bonaventura, da mora sloveti njegova stranka na ljudeh, ki samo zato ne sede v zaporu deželnega sodišča, ker sleparija ni bila pravočasno odkrita in ker se zanjo državno pravdnitvo še ne briga. Oh kolik greh, oh kolik greh, škof Bonaventura, se je napravil v Tvojih vrstah, Koliko pohujšanja bo še rodila sleparija Tvojih najboljših pristašev in prijateljev!

Ce noče klerikalna stranka do prinese novega dokaza, da ni drugače kot Stranka Ljudskih Sleparjev potem mora obračunati s Kregarjem tako, kot bi to storila vsaka stranka, ki ima kaj časti, kaj morale.

Klerikalna stranka kot duhovniška in škofova stranka pa je tisočkrat bolj poklicana, da takoj odpravi zlo. Škof Bonaventura je odgovoren, da zadene kazen tiste njegove stebre, ki so sleparili in goljufali!

Iz slovenskih krajev.

Iz Jesenic. Po dvamesečnem neopravičenem spanju je uprizorilo „gledališko društvo“ v nedeljo svojo deseto predstavo v tej sezoni dr. Vošnjakovo petdejansko dramo „Lepa Vida“. Kdor poseča predstave „Gledališkega društva“ na Jesenicah, ta ve, da stoji te predstave na višini in da ni skoro diletantskega društva na Slovenskem, kjer bi bile predstave tako popolne. Naše vrle igralke in igralci so res nad vse poštvovalni in lahko je ponosen režiser g. Špicar na svoje delo, na svoje igralce, ker sada njegovega truda, poštvovalnosti in vztrajnosti ne more pač nihče utajiti. Nočemo se spuščati v podrobnejšo kritiko „Lepe Vide“, zadostuje, ako povemo, da nas je „Lepa Vida“ iznenadila vsled svoje popolnosti. Gotovo bi pa delali krivico, ako ne bi še posebej omenili gđ. Kernove, ki nas je v ulogi „Vide“ zopet očarala. Njena igra je temperamentna, premišljena in nad vse ljubka. Njenega nesrečnega soproga je igral g. J. Špicar. Pa čemu izgubljati po nepotrebnem besedi, kdor ve, kaj je Špicar v igri, ta ve vse. Njegovo mater Uršo je res izvrstno pogodila naša stara znanca, pač najvrlejša igralka, ga. Pepca Ravnikova. Starega Sodjo je dobro karakterizoval g. Hlebajna, tudi Alberto je bil v srečnih rokah (g. Dostopny). G. Strmiša je Palpina, kljub temu, da je prevzel ulogo šele pred igro, dobro pogodil. Ne smemo pozabiti tudi skrbne Marjete g. M. Ravnikove, ki se čimdalje bolj razvija. Prvič smo videli

na jeseniškem odru v ulogi grofice Gadolle gđ. Pogljajenovo. Danes omenimo le toliko, da jo želimo videti še večkrat na odru. Prav dobra sta bila tudi mornarja gg. Žlikrof in Jeseniški. — Svetovali bi pa, da bi se v splošnem mestoma glasneje govorilo, ker se včasih popolnoma nič ne razume, kar je gotovo igri le v kvar. Obisk je bil zadovoljiv, a bi bil mnogo boljši, če bi bilo malo ceneje in malo več reklame. Na celih Jesenicah je bilo naplavljenih v zadnji minuti kakih pet plakatov, tako da mnogi niti vedo ne, da je gledališka predstava. Upamo, da se to prihodnjič popravi in da do prihodnje uprizoritve ne bo dala minila zopet dva meseca. Onemu igralcu pa, ki je v zadnji minuti vrnil ulogo radi zasebnih zadev dveh čisto tujih oseb, pa povemo, da to ni ne lepo, ne možno, ne značajno, še manj pa — školsko.

Slovanski jug.

Žalostne šolske razmere na Hrvaškem. Znano je, da se nahaja na Hrvaškem radi finančne gospodarske podrejenosti Ogrski, ki požre največ dohodkov Hrvaške v razne t. zv. skupne namene, v nekaterih krajih celo čez 70 odstotkov analfabetov. Vzrok tem žalostnim razmeram so na eni strani siromašne deželne blagajne, na drugi strani pa razni madžaronski režimi, ki so se ta denar razsipali za kupčijo glasov pri volitvah. Radi tega se niso mogle graditi niti šole, niti zboljšati učiteljem plače. Hrvaški učitelji so namreč slabše plačani, kakor najzadnji občinski sluga. Žalostne šolske razmere na Hrvaškem pojasnjuje lahko novela o zvišanju učiteljskih plač, ki je ravno te dni na dnevnem redu hrv. sabora. Od l. 1888 t. j. od zadnjega šolskega zakona do l. 1908/09 je naraslo število šoloobveznih otrok od 243.538 na 386.761, torej za 143.193 več. V tem času pa je bilo zgrajeno na Hrvaškem samo 317 novih šol z 1059 učitelji. Na ta način odpade na vsako novo šolo 450, na vsakega novega učitelja pa 140 učenec. Naravna posledica tega je bila, da je vkljub množitvi šol število otrok, ki niso mogli zahajati v šole, vedno bolj naraščalo, in sicer od 90.702 na 127.945. V enem desetletju je torej naraslo število analfabetov za 37.243. Res žalostne posledice gospodarsko-finančne, kakor tudi političnega suženjstva!

Khuen-Hedervary o hrvaški politiki. Iz intervjua ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervarya z uredništvom „Pesti Hirlapa“ o politični situaciji na Hrvaškem je razvidno, kako žalostno nalogo je prevzel hrvaški ban Tomašič in vsi oni, ki ga danes direktno podpirajo. Glavna naloga bana Tomašiča je po mnenju grofa Khuen-Hedervarya, da ustvari v hrvaškem in srbskem narodu popolnoma drugačno razpoloženje kakor ono, ki ga je ustvarila hrvaško-srbska koalicija, ko je stopila na krmilo hrvaške politike. To razpoloženje bo

služilo kot podlaga za ustanovitev nove stranke pod Tomašičevim vodstvom, a s ciljem, da mora Hrvaška živeti vedno v dobrih odnosih z Ogrsko. Kar se tiče slučajev, v katerih so Ogrci nagodbo popolnoma poštepli in prekršili in tako povzročili konflikt, ki je nastal med koalicijo in Ogrsko, stoji Khuen-Hedervary na stališču madžarskega šovinizma in zahteva od Hrvaške popolno kapitulacijo. Vprašanje železničarske pragmatike, ki uničuje pravico hrvaškega ali srbskega jezika na hrv. železnicah se mora za Khuen-Hedervarya v duhu prestiža ogrske države in madžarskega stališča ogrske vlade. Dasi se še ni posrečilo banu Tomašiču doseči večine v hrv. saboru, vendar je Khuen-Hedervary s sedanjo politiko bana Tomašiča popolnoma zadovoljen, ker gleda v organiziranju svojih pristašev korak, ki bo oživel staro madžarofilsko stranko na Hrvaškem in uničil srbsko-hrvaško koalicijo, katero smatra kot največjega nasprotnika madžaronske politike na Hrvaškem. Ta govor Khuen-Hedervarya je izrazil v vseh političnih krogih na Hrvaškem, zlasti v opozicijskih krogih, velikansko razburjenje.

Bolgarsko-turški odnosi. Z dne 1. dne je carigradski parlament sprejel provizorično trgovsko pogodbo med Bolgarsko in Turško. Na eni strani je jasno, da se hočeta obe državi izogniti vsemu, kar bi moglo med njima poostriiti odnose, na drugi strani pa so odstranjeni dogodki, vsled katerih bi se sedanji napeti položaj lahko še poostiril. Turško javnost so namreč vesti o zadnjem privatnem in bližajočem se uradnem obisku bolgarskega kralja Ferdinanda na dunajskem dvoru silno vznemirile. V Bolgarski pa je istotako izzvalo surovo postopanje mladoturških oblasti napram političnim obsojencem veliko ogorčenje. V Solunu so namreč turške oblasti v zadnjem času zopet obesile 8 Bolgarov, dasi ni bila njih krivica dokazana. Taki dogodki se vedno vrše, vsled česar je naravno, da vlada med Bolgarsko in Turško precejšnje nezaupanje.

Splošni pregled.

Češki nastop v slučaju lex Perek. V nedeljo je imela moravska sekcija češkega narodnega sveta sejo v kateri se je sklepalo, kaj bodo Čehi ukrenili glede odločitve upravnega sodišča proti naučenemu ministrstvu, o čemer smo pisali v včerajšnjem uvodniku. Čehi so zavzeli odločno stališče proti naklepu vlade in so sklicali v Prosnici javen shod, na katerem je govoril dr. Perek sam. Ob tej priliki mu je občinstvo priredilo navdušene ovacije. Na shodu so govorili razni češki poslanci in se je končno sprejela sledeča resolucija. Češka politična društva na shodu v Prosnici udeležniki s cele Morave in zastopniki ljudstva pozivajo vlado z ozirom na odlok upravnega sodišča da takoj umakne nezakonite Marchetove narredbe in da varuje lex Perek pred

Gospodu Ivanu Štefetu

uredniku „Slovenca“, povodom njegovega včerajšnjega obiska v naši redakciji za spomin!

Ni ga vjela tvoja zanjka, „Jutro“ tebi osle kaže, nikdar sreča mu ne laže, dobre volje mu ne zmanjka. Bav-bav.

nadaljnim kršenjem s tem, da zavaruje češke otroke pred nemškimi šolami. Shod poziva češke poslance, da prisilijo vlado, da izvršuje geslo izraženo v lex Perek „Češki otrok spada v češko šolo“, kar je priznalo tudi upravno sodišče kot pravo in upravičeno in da vlada pazi na to, da se brez kazni ne krši zakon, in se tako polnijo nemške šole s češko dečo. Češki stariši se pozivajo, da pošiljajo otroke v češko šolo in se opozarjajo na to, da lex Perek pod kaznijo prepoveduje staršem pošiljati otroke v nemške šole in jih nobena oblast ne more osvoboditi od teh dolžnosti. Shod je pozval češke poslance, da glede Perekovega zakona ne sklepajo nikakega kompromisa z vlado ali z Nemci, da odklanjajo Marchetove narredbe in da stoji na stališču ki ga je upravno sodišče priznalo po zakonu pravo.

Ogrska volilna reforma. Vladi se naenkrat mudi z volilno reformo in je naročila statističnemu uradu, da poda rezultate ljudskega štetja. Ko bo material zbran se snide takoj volilna anketa.

Vezuv se je ponižal za cel vrh. Cela vrhna plast 80 m višine in 300 m v obsegu se je podrla v zrelo. Nastalo je vsled tega grmenje in potres, tako da je zidovje na postajah popokalo in je vezuvska železnica za nekaj časa ustavljena.

Stavka v ljubljanski predilnici in naši klerikalci.

V predilnici, ki še danes nosi edino-le nemški naslov: K. k. priv. Baumwoll - Spinneri, je izbruhnila stavka predilnih delavk, deloma tudi delavcev.

Da je bilo delavstvo pri tem podjetju res jako slabo plačano, to je bilo znano. Mislili pa smo, da so se te razmere že izboljšale, odkar se je

— S tem orožjem, je dejal, sem strl že marsikateri ponos in uklonil marsikako silo. Jaz ubijam s smešnostjo, kakor ubijajo drugi z bodalom. To pero pomakam v tinto, toda od njega kaplja strup. Tiskana psovka, obrekovanje, ki hiti po svetu, to, gospod, sta dva strašna nasprotnika, ki se jima nihče ne more ustavljati!

Peter Aretino se je za hip prekinil; težko je zasopel in povzel:

— V mojem srcu ni sovraštva do ljudi. Toda v meni živi neizmerno samoljubje. Doseči hočem svojo posebno srečo na svetu. Tak sem, gospod, in tak hočem biti. Kaj pa vi?

Roland mu ni takoj odgovoril.

Vprašal ga je:

— Zakaj slačite svojo dušo pred tujcem, ki se vam vendar lahko zdi nezanesljiv? To je velika napaka vašega načrta.

Aretino se je nasmehnil.

— Gospod, je dejal, jaz sem nenavadno len. Sicer pa mi morate po visoki transcendentsni filozofiji priznati, da je lenarjenje, to je, odsotnost vsakega telesnega in duševnega napora, najvišji cilj, h kateremu stremi človeštvo. Delo, gospod, je zlo; imeti pravico, da nič ne delaš, to je slava. Zato pa močni, energični in pretni ljudje gledajo, da delajo slabihi mesto njih. Toda najsi bom še tako len, moral sem si napraviti izpopolnjeno orožje, da zgradim z njim svojo srečo. Moral sem torej delati. Naporno delati dolgih deset let. Moji orodji — imam namreč samo dve — sta zdaj pripravljena. Prvo je znanost besede, znanost besed, ki božajo, in tistih, ki ubijajo. Drugo pa je znanost človeškega obraza, poznanje duše tistih, ki jim govorim. Prvo je torej pisanje, in drugo branje ... v knjigi, ki se ji pravi človeška fiziognomija.

— In moja fiziognomija vam priča, da mi lahko zaupate?

— Da, gospod. Vaš obraz nosi neizbrisni pečat popolnega poštenja ...

— Pečat? ...

— Da! Kajti jaz smatram poštenost za slabost, za napako, za rano. Vidite, kako vam zaupam, ker vas nimam za zmožnega, da bi me zaničevali po takih besedah.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

— Toda, če ste takšni, kakršni se mi dozdevate, če ste v resnici volk, ki se zaganja v svet, potem ostanite, da se pomeniva. In zdaj, Peter Aretino, odgovorite mi: Ali hočete iti, ali hočete ostati?

Peter Aretino je odgovoril:

— Ostanem.

In v tem trenutku je njegov obraz izgubil izraz ironije, združeno z grozo, ki ga je imel trenutek poprej. Njegovo lice smešnega spakljivca je izginilo kakor krinka, ki pade kdovekam.

XXIII.

Peter Aretino.

— Zloglasnost tega imena mi je branila. Obotavljal sem se, zapisati nesramne črke, ki so simbol nečistosti same. Tako vzklika Filaret Šal ob začetku zgovorne, blesteče monografije, ki jo posveča Aretinu v „Revue des deux Mondes“.

Vzlic opravičenosti teh besed pa ostaja Aretino čudna, zagonetna osebnost.

Poizkusimo tudi mi nekoliko osvetliti tega človeka, ki je prehodil dobo, polno krvi in gnilobe, kakor blesteč meteor, in so ga kajneje izročili sodbi uničujočega zaničevanja.

V Črni Jami, ob temnem svitu trske, ki jo je bil prižgal Skalabrino, se je ostro risala postava Petra Aretina.

Bil je velik in po vsem videju tudi močan. Nosil je gosto in zelo skrbno gojeno črno brado. Njegova glava se je zdelo nasilna, takšna, kakršna je vpodobil Sansovino na bronastih vratih zakristije pri Svetem Marku — kar je kakor nalašč, predmet nejevolje za pobožne in blagonadejne ljudi, ki posečajo slavno svetišče.

Njegov obraz je bil obraz smelega pustolovca, ki si je bil

že zdavnaj dokazal za vse večne čase, da je svet dedščina tistih, ki si znajo delati pot s komolci.

Roland ga je motril z globoko pozornostjo. Beseda, s katero je bil označil Aretinovo lice, je bila povsem pravilna.

Eden izmed teh dveh mož je nosil na svojem obrazu poteze volka, drugi poteze leva. Pa tudi po njiju dušah je ležala med Aretinom in Rolandom tista naravna razdalja, ki loči volka od leva.

— Gospod, je dejal Peter Aretino, opuščaje prisiljeni jezik, v katerem je govoril po navadi, cenim vas, da ste spoznali, da se skriva v meni več nego navaden pesnikovalec. Tudi jaz s svoje strani vam moram povedati, da me je pogled na vas vznemirjal že ob najinem prvem svidenju v Mestre. Vi nosite v sebi nekaj mogočnega, česar ne poznam. Toda navdajate me z neomejnim zaupanjem. Povedati vam hočem, kaj sem, in kaj hočem biti ... Kaj sem? Človek brez imena; ime, ki ga nosim, je ime meje, rojstnega mesteca Arezza. Brez premoženja sem, in niti ne vem, s katerim škofom ali župnikom me je spočela moja mati, uboga kurtizana, ki je umrla v bolnici. Izvrševal sem razne obrti; celo sluga sem bil. Tak človek sem torej. In kaj hočem postati? Navdaja me nenasiten glad življenja. Širok razum mi vre v možganih. Skrajna krivica se mi zdi, da nimam deleža pri veliki pojedinosti sreče, ker sem berač. Bedast in napačen se mi zdi svet, na katerem vladajo tepci ljudstva in naroda, zato, ker so imeli njih očetje domače naslove. Jaz nimam naslova. A tudi jaz hočem najti v življenju svoje pristojno mesto. In hočem, da bodi to mesto veliko in krasno. Osamljen, šibek, brez belica — in vendar hočem biti obdan od oboževalcev, bogat in mogočen. Dvigniti se hočem nad druge velikaše tega sveta. Hočem, da se cesarji pogajajo z menoj kakor oblast z oblastjo. In v izvršitev tega orjaškega načrta imam samo eno orožje. Šibko in smešno bi bilo v drugih rokah, mogočno in smrtonosno pa je v mojih. Evo ga!

To reki, je Peter Aretino pograbil pero, ki je ležalo na mizi.

Dvignil ga je v zrak, ne s konci prstov, nego s celo pestjo. In krčevito ga je stisnil, kakor da drži meč bojvnika in preti vsemu svetu.

(Dolge.)

delavstvo po klerikalnih sleparijah zapeljano, ušlo v takozvano Jugoslovansko strok. zvezo.

Leta in leta se ubogo delavstvo klanja klerikalni komandi, zanje dela, zanje voli, toda kakšno plačilo imajo za to, kaj so klerikalci tekot let zanje storili? Nič, razen praznih obljub prav nič! Ubogi trpini so garali in delali leta in leta za ista sramotna plačila, nekateri celo le po 20 K na mesec. In tako je nastal štrajk.

Brzjavili so po Gostinčarja na Dunaj, a ta se je ubogemu delavstvu iz Dunaja lepo smejal. Vodstvo štrajka je na to prevzel dr. Zajc.

Včeraj je bila stavka že splošna; zlasti delavke so malone štrajkale. Stale so pred predilnico po Kiodvorski ulici na straži, ter niso pustile nobenih stavkolomov. Opoldne je šla k ravnatelju posebna deputacija, ki se je vrnila čez pol ure z obvestilom, da se skliče takoj v Ljudskem domu shod, na katerega pride tudi ravnatelj sam. Shod je otvoril dr. Zajc, ki je bil tako demokratičen, da našemu poročevalcu ni pustil biti navzoč. Pač pa je bil poleg dr. Zajca zastopnik takozvani "Slovenec". Klerikalci tako skrbje za delavstvo, da je moral dr. Zajc še le na shodu izpraševati kakršne plače imajo delavci!

DNEVNE VESTI.

Moj odgovor "Slovencu". Ko je urednikom "Slovenca" že sapa znanjalo in ker stvarno ne morejo odgovarjati "Jutru", so padli po moji osebi in sicer na način ki je v "katoških" uredniških običajih. Ker pa ta način ni običajen med dostojnimi ljudmi, dobijo blagoslovljeni uredniki tak odgovor kot so ga zaslužili. Za danes toliko, nadaljevanje bo pa sledilo neke drugje. — Milan Plut.

Sleparije v trgovski zbornici, klerikalci se perejo v nemških listih. Na naša očitja o go-ljufijah in sleparijah pri volitvah v trgovsko zbornico ljubljansko so klerikalci dolgo trdovratno molčali. Šele zdaj, ko so nemški listi one stvari posneli po "Jutru", so izprevideli, da ne morejo več molčati. In dr. Krek je v njih imenu izpustil v nemške liste neko dolgo klaverno čvekarijo, katere smisel je ta, da so vse naše trditve izlagane, češ da bi sicer ljubljansko drž. pravdnštvo prijelo Kregarja in Štefeta, ko bi bilo na stvari kaj resnice. Kako klaverno je tak zagovor, lahko vsak pameten človek izprevidi. Ko bi imeli klerikalci čisto vest bi nas zaradi onih očitaj morali tožiti. Dokler ne store tega, mora reči vsak človek, da imajo slabo vest, ker si nas niti tožiti ne upajo. Sicer pa tozadevno opozarjamo na naš današnji uvodni članek.

Zanimiv obisk ali razaljeni Štefe. Velikansko razaljenje... Štefe smrtno razaljen... Zaradi člankov v včerajšnjem "Jutru": "Klerikalne lumparije" in "Zanimiv in značilen dogodilja iz klerikalnih kulis". In tako smo dobili včeraj popoldne zanimiv obisk, kakor ga naše uredništvo še ni imelo. Prišel je sam Štefe in stikal s onimi rokopi — seveda popolnoma brezuspešno. V čim več predalov je vtaknil svoj kufraži nos, tem daljši je njegov nos postajal. In nazadnje je bil tako dolg, da ga je moral položiti na voziček in peljati proti Kopitarjevi ulici. Škoda, da ni

Bav-bav imel pri sebi škarij, da bi mu dolgi nos odstrigel, kajti z dolгим nosom po svetu hodil je zelo sitna reč, posebno ob deževnem vremenu...

"Klerikalni lump" neče biti Štefe in je prišel celo v naše uredništvo, da bi zvedel, kdo je pisal članke "Klerikalne lumparije" in "Zanimiv in značilen dogodilja iz klerikalnih kulis". Kdo je pa pisal v naš list notice, v katerih se Štefe fetu očitajo sleparije pri volitvah v trgovsko zbornico, to ni Štefeta prav nič zanimalo in zaradi tega očitja se Štefe ni čutil prav nič žaljenega. V tem tiči največja zanimivost včerajšnjega zanimivega obiska. Kako varni so dopisi naših dopisnikov v našem uredništvu, se je videlo včeraj pri nenadnem obisku Ivana Štefeta. Dobil ni niti enega rokopi, ker je za varnost rokopi in za strogo anonimnost naših dopisnikov kar najstrožje skrbjeno. Zato nam naši dopisniki lahko z mirno vestjo poročajo.

Na kaj vse so slovenski javnosti klerikalci dolžni odgovora? Gostobesni, opravičljivi in lažnjivi "Slovenec" postane molčeč kakor kartuzijanski menih, če ga s kakim neprijetnim vprašanjem spraviš v zadrego. Takih neprijetnih vprašanj smo spravili mi na dan že nešteto, na vsa nam je "Slovenec" ostal dolžan odgovora. Za danes samo par teh vprašanj: Kako je s fabrikacijami, sleparijami in goljufijami pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico? Upamo, da nam bo "Slovenec" morda vendarle stvar pojasnil, ker ima dobre zveze z dičnim podpredsedn. trg. in obrt. zbornice Kregarjem in še dičnejšim Johannom Štefetom! Kako je s fabrikacijami izpričevalom nekega odličnega klerikalnega veljaka? O tem bo "Slovenec" gotovo prav rada informirala pisarna graške univerze in tamošnje medicinske fakultete! — Kako je to, da je bila soproga dr. Mantuanija nastavljen brez vsakega razpisa z mesečno plačo 180 K pri deželnem muzeju? O tem bo gotovo rade volje dal "Slovenec" informacije naš dični deželni odbor! — Kako je z onim tajnim paktom glede nemške gimnazije v Ljubljani, da se na tem zavodu smejo nastavljeni samo nemški profesorji? O tem bo brez dvoma vedel "Slovenec" poročati dični vodja klerikalne stranke dr. Šušteršič! Za danes samo toliko. Prihodnjič pa več. Upamo, da bo "Slovenec" vendar enkrat stopil iz svoje molčeče vloge.

Huda prede klerikalnim listom in zavodom, ki ta papir tiskajo, odkar se je v našem ljudstvu pojavil odločen odpor proti njim. Močno cvili tisti "Slovenec", ki je mislil, da bo smel njegov nemarni organ lagati in otepati okoli sebe, kakor se mu bo zljubilo. Ker pa je "Slovenec" zdaj uvidel, da se ga živa duša ne boji, naj bruhla iz sebe, kar hoče, grozi po znani klerikalni maniri z različnimi rečmi, kar pa pušča vsakega dostojnega človeka popolnoma hladnega, zakaj na ljudi "Slovenčevega" kalibra ne da nobeden ničesar. O takih ljudeh sploh kaj pisati, stane veliko samopremagovanja. Kar se pa "Katoliške tiskarne" tiče, stoji vse, kar smo o njej zapisali, in niso gospodje v stanu niti ene črke utajiti; če zdaj tožijo da se bojkot zoper nje razglaš, o bojkotu ničesar ne vemo, pač pa vemo, da noben somišljenik narodnonapredne stran-

ke ne more sebe tako daleč ponižati, da bi naročeval kupoval ali podpiral kaj, kar je količkaj s "Slovencem" v zvezi. O listih, ki se v "Katoliški" tiskajo, ni vredno govoriti. "Slovenskega učitelja" resničen učitelj niti v roko ne vzame. "Zlato dobo" razum klerikalnih učiteljev in par klerikalnih babur nobeden ne naročuje. "Mladost" pa je glasilo čukarskega naraščaja, ki z našim ljudstvom sploh nima nič opraviti. Če prištevamo še "Domoljuba" potem si lahko vsak sam izračuna, koliko ti listi "nesejo". Klerikalci so res pametni; oni bi hoteli, da psovke, ki se v njihovih tiskarnah zoper nas producirajo, ne samo požiramo, ampak tudi podpiramo podjetja, v katerih se fabrikirajo. To pa ne bo, prijatelji! Kar sami skuhamo, sami uživajte in vzdržujte. Naša zadnja beseda v tem oziru je: naše ljudstvo in sploh vsak naš pristaša se bo držal naših zavodov tudi, kar se tiska tiče, zavod pa, ki daje streho "Slovencu" naj tudi "Slovenčevci" in "Domoljubovci" vzdržujejo saj so sami "nobel" ljudje. Ljudje pa, ki imajo tako "sijajne dohodke" od listov, ne potrebujejo, da bi jih z naročnino podpirali, kakor tudi ljudje, ki grdobije "Slovenca" in "Domoljuba" podpirajo ne aaslužijo, da bi se le količkaj najoze ozirali.

Vljudno vprašanje. Gg. deželno-sodnega predsednika in državnega pravdnika prosimo prav vljudno, da bi nam blagovolila pojasniti, odkod dobi "Slovenec" vire o tožbah, ki so komaj vložene in poročila o obravnava pri deželnem sodišču, pri katerih ni bilo "Slovenčevega" poročevalca? Smo res radovedni, ker ne verujemo, da bi bilo deželno sodišče nekaka podružnica "Slovenčevega" uredništva.

Šušteršič, Šuklje in Ljubljana konfiscirani. To se je zgodilo včeraj dne štirinajstega meseca marca leta en tisoč devetsto enajstega po Kristovem rojstvu, ko je slavno cesarsko kraljevo državno pravdnštvo ukrenilo zaplenbo ilustriranih dopisnic, posnetih po dnevniku "Jutro", in sicer "Skumrana Ljubljana" ("Jutro" dne 18. II. 1911), "Dr. Žindra leta za Ljubljano" ("Jutro" dne 24. II. 1911) in "Šuklje in ljubljanski policaji" ("Jutro" dne 25. II. 1911). Proti tej kuriozni konfiskaciji, ki se je očitno izvršila na pritisk klerikalcev, smo seveda vložili pritožbo.

Namesto verouka klerikalna agitacija v šoli. Katehet Smrekar je pretečeno soboto na II. mesni šoli bral in razkladal škofov pastirski list, iz katerega se celo nad vse pobožni Štefe javno norca dela s svojimi poročili po nemških listih. Smrekar namesto da bi bil učil predpisani verouk, je po prečitjanju res pastirskega lista začel med mladino agitirati za naročbo na klerikalne liste. Ali res ni nikogar, ki bi taki zlorabi šolskega pouka naredil konec? Od poklicane oblasti odločno zahtevamo, da naredi red na tej šoli!

Sodba katoliškega moža o klerikalnem gospodarstvu. Že celi mesec dni izhaja v "Jutru" pod tem naslovom o škandaloznih razmerah pri klerikalni "Mlekarski Zvezi". Klerikalci osramočeni in razkrinkani se ves čas niso upali niti ziniti v obrambo, s čemer so priznali, da je kritika do cela resnična. Šele včeraj jim je izbruhnila jeza na dan, Namesto stvarnega popravka pa so nesramno padli po bivšem uradniku Zveze. Pa so se to pot strahovito vrezali. Ne le, da s svojim sumničanjem ravno tu niso zadeli pravega naslova, kajti dotični g. nima s to kritiko prav ničesar opraviti pač pa bo kakor čujemo, Štefeta prijel za njegov predolgi jezik. In takrat bo Štefe slišal še drugo sodbo!

Sebe učite morale! S tem pozivom na "Jutro" se je sinočnji "Slovenec" očitno zmotil v naslovu. Dela se strašno sramežljivega, ker smo te dni kolikor mogoče samozatajevalno priobčili, kar se je javno v sodni dvorani obravnavalo. To so tisti sramežljivci, ki so ob času zadnjih državnozbornih volitev v posebni izdaji z dne 24. maja 1907. sklobasali tako barabski podlistek, kakršnega ni zagrešila še nobena baraba, razen one, ki je takrat pisala listek "Slovenca". Fuf Buffalo-Bill!

Vsak bo pogubljen, kdor "Jutro" bere. Tako, kot se nam iz Novega mesta poroča, je v nedeljo pridigoval novomeški prošt dr. Elbert. Mi se bomo zanimali za resničnost te pridige in če se to ugotovi, potem gosp. dr. Elbert, kar pripravite se, da izveste na lastni koži, kdo bo preje pogubljen, "Jutro" ali vi, če drugače ne, vsaj iz Novega mesta.

Ali res Nemec dobi 5. notarsko mesto v Ljubljani? Pod tem naslovom smo prinesli včeraj vest, kakor da bi bil gospod notar Hudovernik kot odbornik notarske zbornice navzoč pri seji, pri kateri naj bi se predlagalo za namestitev 5. notarsko mesto v Ljubljani dva Nemca. Že včeraj smo izjavili, da prepuščamo za notico odgovornost poročevalcu. Danes smo se pa informirali o stvari sami in dognali, da se je seja notarske zbornice čisto drugače vršila. Gospod notar Hudovernik pa ni niti član notarske zbornice in bi sploh nemogel vplivati na sklep notarske zbornice.

Kaplan Fröhlich gre iz Šmihela in ga ne bo nikdar več nazaj. V nedeljo se je poslavljaj od svojih ljubih "ovčic". Čujemo, da ga je škof odpoklical za domačega dušnega pastirja pri naših — Uršulinkah. Nad izgubo so Šmihelčanke tako jokale, da tam že dva dni dežuje, v Ljubljani pa je tako veselje, da je sinoči padal — sneg. Srečno, gosp. kaplan Fröhlich, kamor že greste!

Slovensko deželno gledališče. Včerajšnja uprizoritev Hervéjeve "Mam'zelle Nitouche" ni bila takšna, da bi pisali lahko kdovekako navdušeno o nji. Ker vemo, s kakšnimi težkočami je bila združena včerajšnja predstava nočemo polagati na njo za danes nobene kritične sonde in si pridržujemo poročilo o operi za prvo reprizo v četrtek.

Slovensko deželno gledališče. Jutri, v četrtek se igra drugi francoski opereta "Mam'zelle Nitouche" (za par-abonente), ki se igra izvrstno ter je prav izredno ukusno opremljena. Glavne vloge igrajo gđ. Thalerjeva, gđ. Danilova, ga. Bukšekova, g. ličič in g. Povh. — V soboto prvič Leharjeva opereta "Vesela vdova" z gđ. Hadrbolec, gđ. Thalerjevo, g. ličičem in g. Bohuslavom v glavnih vlogah. Za to opereto so se nabavili novi kostumi. Dejanje operete se vrši v Parizu med Skadrcani in Francozi. — V nedeljo popoldne predstava za mladino ter se poje opereta "Mam'zelle Nitouche"; zvečer se uprizori prvič izvorna farsa "Sari-vari" s petjem in godbo, spisal Smehoslav Veselko, pevske točke za zbor s spremljevanjem orkestra uglasbil Lavoslav Pahor. Na to igro opozarjamo režiserje, igralce in igralke dramatičnih društev po slovenskih mestih. Ta farsa je namreč revija najpopularnejših klasičnih, modernih in ljudskih iger ter nastopajo v nji najmarkantnejši, resni in večinoma komični tipi. — Prihodni teden Gounodova opera "Faust" (Margareta).

Halo! Polakova v jupe-culotte! Kar počno zagrebški časopisi z jupe-culotte ge. Polakove, je že — velikansko. Listi so prinesli cele dolge članke in po vsem Zagrebu se govori le o Polakov, ki je pri opereti "Bebica" (Punčika) nosila hlačno krilo. Gledališče je bilo nabito polno, navdušenje velikansko, aplavz frenetičen in prišel je gledat jupe-culotte celo sam ban! Ali ni to — velikomestno?! Pri nas smo imeli v gledališču jupe-culotte brez razburjanja že dvakrat. Da, da, Ljubljana ni kar tako...

Klerikalci in štepanski most. Po načrtu klerikalnih veljakov v Štepanji vasi se je zgradil čez Gruberjev kanal nov betonast most, ki je pa — preozek. Most je tako pomankljiv, da zdaj klerikalci v "Slovencu" sami čezenj — zabavljajo. Pa je šlo spet par tisoč kron v vodo, ki jih bodo pa morali seveda tudi napredni pristaši plačati. Cesar se klerikalni fušarji lotijo, še vse so skazili!

Preureditev blagajne na postaji Vižmarje. Vižmarje je sicer mala postaja, a ima na celi gorenski progi vsaj ob nedeljah največji osebni promet. Menda ravno za to pa je na tej postaji najmanjša čakalnica, še iz dobe, ko so Ljubljančani pustili Št. Vid, še bolj pa Smarno goro lepo pri miru. Vse to se je kot rečeno, tekot let izpremenilo. Poleg za tak promet veliko premajhne čakalnice pa se posebno občuti nedostatek pri dobavi voznih listkov pri blagajni. Ob nedeljah je tu pravcati Babilon pred blagajno, srečnega se smeš šteti, če ti v neznošenem vrenju ne potarejo kosti in ne pohodijo v kurjih očes, če jih imaš. Na razširjanje čakalnice smemo pri vzorni hitro delujoči državni železnici čakati sodnega dne, a primerna ograja za dohod k blagajni in izhod od nje bi se dala pri količkaj dobri volji še v tem stoletju napraviti. Poskusite, če bo šlo!

Molit sta hotela iti, pa sta prišla v ječo. Malo čudna je razlika od poti k molitvi do hoje v ječo, vendar sta ta čudež izvedla dva mlada fanta iz Zaplane nad Vrhniko. In sicer takole: Na božične praznike so sedeli fantje iz Zaplane in okolice v neki gostilni na Stari Vrhniki. Malo so plesali, malo pili in sploh dobre volje bili. Matevž M. in Jože O., oba, kaj bi rekli, komaj 18 let stara sta začela nekaj zabavljati čez hrbovec, kar je šlo posebno na naslov Ignacija M. ter Andreja P. Le ta dva sta "hrbovec" kvitirala s smrkovci in ko je na to nastal prepri, so jo starejši fantje potegnili domov. Komaj pa so prišli malo ven sta za njimi prišla onadva fant s poleni oborožena. Prvi se je poskusil O. v junaštvu metati polena zahtubito za družbo, ki je že stopala na vkraber. Potem šele mu je sdelil tovariš M., ki je zagnal poleno s tako močjo, da je M. takoj obilila kri čez glavo in po obrazu. M. je ležal 19 dni v bolnici za ranami. Obtoženca vprašana, zakaj sta šla za starejšimi fanti, ko so isti šli vendar čisto drugo pot, kot jo imata onadva na svoj dom, sta rekla: Mislila sva iti na goro molit. Za to, molitev ju je sodišče primerno nagradilo in sicer M. na 3 tedne O. pa le na 3 dni zapore.

Tako mlad pa že konjskih repov tat. Slaba vzgoja in potuha od strani starišev sta otroku prva podlaga za bodočega zločinca. Tudi mladi Janez K. iz Zg. Pirenc pogreša dobre vzgoje, zato pa mu oče privoščijo temveč potuho. Nekeč ko je bil njegov mlajši brat v šoli zaprt, ker ni veliko boljši kot on, je šel v šolo ter od učitelja na prav predrzen način zahteval, da mora učitelj brata izpustiti domov. Ko ga je učitelj primerno zavrnil, mu še par nesramnosti zabrusil

MALE LISTEK.

Malomestne tradicije.

Veseloigra v enem dejanju.

(Češko spisal V. Štech.)
(Dalje.)

Rozika: Kakor misliš — Tone. Torej danes službo — in potem — Srebrot: In potem Rozika! Rozika: Če se pa ta načrt poneseš?

Srebrot: Pojdem v Ljubljano — in ti?

Rozika: Tone!

Srebrot: Ne boš pozabila?

Rozika: Jaz? (Pade mu v naročje. Trkanje na sredi.)

Srebrot: Nekdo je zunaj. (Odskoči.)

Rozika: Tako sem razburjena. — Naprej!

VIII. nastop.

Strel. — Prejšnja.

Strel: Klanjam se gospodična. Sluga sem.

Rozika: Dober večer.

Srebrot: Prosim, gospodična, izročite vsaj moj poklon gospodu svetovalcu.

Rozika: Prosim, gospod Srebrot!

Srebrot: Ne bom delj motil. Klanjam se! (Odide.)

Strel (na stran): Gospoda svetnika sem videl v Suknarski ulici — zdaj lahko kaj izprešam za Ciril-Metodarijo. (Roziki): Gospodična ima tukaj še nek majhen zaostanček. (Daje ji člansko knjgo.)

Rozika: Vi ste zelo pridni nabiralec, gospod Strel. (Vzame denarnico in išče v nji.)

Strel: Prosim samo dolžnost — saj je to za našo zapuščeno mladino ob mejah.

Rozika: (zapiše se in plača) Tukaj imate.

Strel: Klanjam se. Ali bi ne želela gospodična nekaj prav lepega brati? (Da ji Malom. trad.)

Rozika: Prepozno ste prišli — prebrala sem iz teh tradicij že par novel. Jako zanimivo branje.

Strel: Glej no — da sem prepozno prišel. Ampak to je branje? Ko bi gospodična vedela, kdo je to spisal!

Rozika: Že vem gospod Strel.

Strel: Gospodična že ve? (Kakor bi sam tudi vedel.) Gospa Klepčevka mi je obljubila goldinar, če ji povem, kdo je to pisal, ampak jaz molčim kakor grob. Kdo pa je gospodični povedal, da je to spisal — da je to spisal —

Rozika: Da je to spisal Ščuka? On sam mi je povedal.

Strel: Gospodična je dobro informirana. (Na stran.) Gospod Ščuka torej? Zdj pa kar naravnost h Klepčevki po goldinar — ta bo zijala! (Na glas.) Ne smem delj motiti — oprostite — klanjam se! (Odha.)

IX. nastop.

Žakelj, Srebrot, Prejšnja.

Žakelj: (Spusti naprej Srebota pri srednjih vratih): Le naprej — jaz sem tu doma. (Zapazi Strela.) I, zlomka — kaj pa spet vi tukaj delate?

Rozika: Članarina za Ciril Metodovo podružnico, papa.

Strel: Klanjam se. (Odide.)

Žakelj: Ta ima srečo, da je izginil. (Srebrotu.) Torej gospod Srebrot je že bil tukaj — prosim — sedite. Tako. In v čem vam morem ustreči, gospod Srebrot?

Rozika: (Odide na levo, prej pa še sliši Žakljevo obljubo.)

Srebrot: Danes, gospod svetovalec, se bo oddajala služba ravnatelja mestnih uradov. Jaz sem tudi prošil. Moja izpričevala je gospod svetovalec morda že videl, in dovoljujem si osebno vas prositi, gospod svetovalec, da glasujete zame — seve, če to ni proti vašemu prepričanju.

Žakelj: Z veseljem gospod Srebrot — z veseljem. Saj vas poznam — če bo le mogoče — bodite brez skrbi; toda v občinskem svetu nisem sam, saj veste. Ampak kar se mene tiče —

Srebrot: Oprostite torej, da sem bil tako drzen. — V naprej iskrena hvala za naklonjenost. Gospod svetovalec je morda že govoril z gospodom urednikom Zgoncem. Dejal mi je, da me priporoči.

Žakelj: Ni treba — prepričan sem o vas. Saj veste, sam ne dosežem ničesar — ampak kar se mene tiče —

Srebrot: Iskrena hvala, gospod svetovalec. (Odha.) Prosim bodite torej tako prijazni in obenem prosim še enkrat oprostjenja.

Žakelj: Prosim — prosim. (Spremi ga k vratom.)

Srebrot: Klanjam se!

X. nastop.

Rozika: (Tiho, Žakelj je ne opazi): Kako se je to imenitno izvršilo!

Žakelj: (Govori proti zaprtim vratom, skozi katere je odšel Srebrot): Ti osel! Gospod "svetovalec" mi pravi! No, raje se obesim, kot bi dal tebi svoj glas. Gospod svetovalec! Svetovalec! So na kmatih — jaz sem mestni svetnik! Ti — ti čitalničar!

XI. nastop.

Zgonec. Prejšnja.

Zgonec: Klanjam se!

Žakelj: Gospod urednik Zgonec. — Dober večer. To so pa gostje!

— Rozika, pusti naju sama!

Rozika: (Odide na levo.)

Žakelj: Blagovolite sesti, gospod urednik.

(Dalje.)

v obraz. Zopet pri drugi priliki je dobil pri neki gostilni stati konja posestnika Zajca. Zajc je bil malcal v gostilni, konja pa je pustil privezanega blizu gostilne. Ali ti ni šel ta paglavec, ter konju porezal rep skoro do polovice in sicer z nožem, ki ga je dobil od tovariša M. Isto je naredil še pri nekem drugemu konju. Ko je prišla tatvina na dan, je na skrivaj nesel nekaj ukradene žime na prag Zajčeve hiše. Vsled orožniške ovadbe sta prišla oba fanta pred sodišče. K. je bil obsojen na 1 teden zapora, M. le na 5 K globe. Sodnik Milčinski je fantoma posebno pa Konjarju in njegovemu očetu za nameček napravil prav primerno pridigo. Da bi le tudi kaj zalegla!

Lovska sreča. Iz Ribnice nam poročajo: Danes jutraj je ustrelil princ Auersberg v lovišču „Glažuta“ 135 klgr. teh. medveda.

Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi. Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi ima dne 18. t. m. svoj prvi občni zbor v tem letnem tečaju. Razen navadnega vzporeda je na dnevnem redu še volitev odbora in eksekutive. (Lokal „U kuhinjo oka“).

Za Ciril - Metodov obrambeni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg: 890. Skupina gostov narod. doma v Verdoli pri Trstu (plačali 200 K); 891. „Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kozini“.

Pomnožitev ljubljanske policije. Od novega leta sem je magistrat po Lauterjevem nasvetu sprejel v službo 14 novih mož. Če povemo, da sta dva bila že po par dneh odpuščen, eden pa je ušel, je dovolj značilno za Lauterjevo kvalifikacijo teh policajev.

Leopardu v menežariji moramo resnici na ljubo priznati, da ni bil tako hud napram onemu dečku, ki je bil sam kriv, če ga je nekoliko čefnil ob strani po obleki. Zato brez strahu v menežarijo!

Novi sneg smo dobili nocoj, „Napovedali“ smo ga že včeraj jutraj. Na Gorenjskem je zapadlo še pol metra snega, vlaki vozijo s snežnim plugom.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda!

Ne prisegaj po krivem zoper svojega bližnjega.

Ko je Mozes na gori Sinaj prejel 10 božjih zapovedi, je najbrže preslišal osmi zapovedi sorodno zapoved: Ne zapeljuj svojega bližnjega h krivi prisegi! Kar je Mozes takrat pozabil, je naš zakonodajalec zapisal pod posebnim paragrafom.

Izmed mnogih, ki se za ta paragraf ne brigajo, sta bila tudi Janez P., posestnik v Cikovniku pri Idriji ter istotam stanujoča 68let stara vdova Marijana S.

Le poslušajte, zaradi kakih neumnih malenkosti nastane včasih veliko zlo za tiste, ki jih lahkomišno povzročijo.

K P. je prišel začetkom oktobra p. l. neki Martin M., iz Capovana ter se vdnjal za hlapca. Gospodar, ki je malo doma, novega hlapca ni vprašal po imenu, od kod in kaj je. M. je bil priden in vsi so bili z njim zadovoljni. Izvedeli so tudi, da se piše za M., izvedele pa so le ženske, P. sam se tudi pozneje ni brigal zanj, tako namreč on trdi. Zgodilo se je pa, da je M. pozabil, da kar je tuje, ni njegovo, začeli so se zanj zanimati orožniki. Ko so pri P. izpraševali po primku tega Martina, so se P. napravili nevedne. Prišlo pa je na dan, da so dobro vedeli za ime in ker je zatajevanje imena v takem slučaju kaznjivo, jih je sodišče v Idriji kaznovalo.

Prestali so kazni in vse bi bilo v redu, da ni radi tega M. nastal med P. in najemnikom L. M. prepir. M. je namreč na prigovarjanje gospodarja P. prisegel, da res ni vedel za ime hlapca Martina. Ko pa se je začel med P. in M. po ženskah zane ten prepir, je šel M. iz same maščevalnosti k sodišču ter tam ovadil sebe, da je po krivem prisegel, a P. pa, da ga je k temu zapeljal.

Uvedla se je nova preiskava, ki je dognala poleg resničnosti ovadbe tudi to, da je tudi Marijana S. najemnika M. napeljevala h krivemu pričevanju.

Cela jako obširna zadeva se je obravnavala pred deželnim sodiščem. Na zatožni klopi so sedeli trije: P. in vdova S. radi zapeljevanja h krivemu pričevanju, a M. ovaditelj sam, radi krive prisige. Pričale so same domače in v prav ožjem sorodstvu z obtoženima P. in M. stoječe priče. Nekatere so se kljub storijski prisegi tako mo-

tile, da bodo zopet radi krivega pričevanja obtožene. To pot sta bila M. in S. obsojena na 3 tedne, a P. na 4 tedne težke ječe.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Nemci in jubilejne slavnosti v Italiji.

Dunaj, 14. marca. V današnji seji nemškega „Nationalverbanda“ so se nemški poslanci vendar odločili, da prirede povodom jubilejnih slavnosti v Italiji skupen izlet v Rim, in sicer po Veliki noči. Zato pa zahtevajo, da bo vprašanje glede italijanske pravne fakultete do Velike noči rešeno. Italijansko pravno fakulteto hočejo namreč Nemci prinesiti Italijanom za velikonočno darilo. Slovanski poslanci pa so na seji „Slov. Enote“ zavzeli odločno stališče proti temu, da bi Nemci igrali v Italiji vlogo rešitelja ital. pravne fakultete, katero v principu odločno odklanjajo. Nemci nameravajo s to svojo nakano postaviti v Italiji Slované v slabo luč, čeprav so sami največji nasprotniki ital. pravne fakultete. Zato je izključeno, da bo vprašanje ital. pravne fakultete rešeno že do Velike noči, kajti slovanski poslanci zahtevajo, da se reši šele po Veliki noči, in sicer do meseca maja.

Hrupna seja hrvaškega sabora. Budisavljevičev govor.

Zagreb, 14. marca. V današnji seji hrvaškega sabora je poslanec dr. Bude Budisavljevič podal zelo značilno izjavo o sodnih razmerah na Hrvaškem. Povdarjal je, da so Srbi kljub vsem preganjanjem od strani različnih vlad pri procesih vedno izšli kot čisti in neomadeževani. V svojem govoru se je pečal tudi z znanim famoznim zagrebškim „veleizdajniškim“ procesom. Izjavil je, da je bil baron Rauch za časa tega procesa vedno v zvezi s šefom zagrebške policije Sporčićem, kateri je neprestano občeval s sramotnim vohunom Nastičem. Nato je pokazal pismo nemškega žurnalista Steinhardta, o katerem slednji priznava, da je bil šef zagrebške policije Sporčić vedno v zvezi z Nastičem, kateremu je dopisoval pod imenom pl. Langen. Ko pa je dunajski „Zeit“ pričela priobčevati članke, v katerih je obsojala zagrebški proces, se je celo Sporčić pismeno obrnil na Nastiča, naj pozve, kdo je pisec dotičnih člankov. V saboru je radi tega govora Budisavljevič nastal velikanski hrup in ropot, tako, da je moral preds. sejo zaključiti. Ko je bila zopet otvorjena, jo je hotel predsednik zopet zaključiti. Toda v tem trenutku je vstal baron Tomašić, ki je v svojem govoru očital koaliciji, da hoče na vsak način bana vreči, kar se ji pa ne bo posrečilo. On bo ostal toliko časa na svojem mestu, dokler ne izvrši svoje misije. Pozivljal je koalicijske poslance, naj nikar ne motijo zasedanja. Nato je bila seja zaključena.

Konflikt med Hrvati in Srbi v Bosni.

Sarajevo, 14. marca. Med Srbi in Hrvati v Bosni je prišlo do ostrega konflikta radi jezikovne predloge, katero je izdelal poslanec dr. Mandić. Ta jezikovna predloga namreč zahteva, naj bo v Bosni in Hercegovini uradni jezik ali samohrvatski ali pa samosrbski. Srbi pa stoje odločno na stališču, naj bo uradni jezik kakor dosedaj srbo-hrvatski, čemur se Hrvati in Muslimani odločno upirajo. Radi tega so Srbi izjavili, da nikakor ne bodo pripustili te predloge na dnevni red. Tudi v vladnih krogih so mnenja, da vlada sama tega zakona ne bi predložila v sankcijo.

Rusko-kitajski spor.

Petrograd, 14. marca. Iz Pekinga se javlja, da je tamkajšnji ruski poslanik izročil kitajski vladi ostro spomenico, ki naglašja, da Rusija nikakor ni zadovoljna z odgovorom na njeno zadnje noto. Ruska vlada energično zahteva, da mora Kitajska brez vsakega obotavljanja ugoditi vsem ruskim zahtevam, kajti v nasprotnem slučaju pride lahko do popolnega preloma vseh zvez med obema državama.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: **Milan Plut.**

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Razprodajalec, trafike i. dr. Slov. Ilustrovanega Tednika

prosimo, da nam nemudoma

vrnejo tretjo

številko, če je še niso razprodali. Pošla nam je popolnoma in mnogim novim naročnikom, ki so se priglasili jo moramo poslati.

Upravištvu „Slov. Ilustr. Tednika“.

Poslano)

Gospodu Vinko Gabercu

v Ljubljani.

Vaš zagovor v včerajšnji številki „Jutra“ na moje poslano v „Jutru“ št. 12 t. m. je tako klaverno, da smatram pod svojo častjo Vam odgovorjati. Na dejstva, ki sem jih navedel v svojem poslanem, odgovarjate tako nizkotno, osebno, da ilustrira to popolnoma Vaš značaj.

A. Pesek.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, v kolikor določa zakon.

Mali oglasi.

Trgovca star 29 let, v konkurzu, oženjen, v vseh strokah trgovstva dobro izurjen, želi službo. Cenjene dopise pod „Trgovca“ na in-seratni oddelke „Jutra“. 168/3-1

Mesečna soba s separiranim vhodom se odda. Rimska cesta št. 2. I. nad. 166/2-1

Odda se čevljarstva oert z vsem potreb-nim orodjem. Izve se Rožna ulica 19 U/2-1

Vrtna stole železne za zravnat izdeluje Fran Kunstek, ključavničar v Mokronogu. U/4-1

Mesečna soba lepo meblirana blizu juž. kolodvora se takoj odda. — Več pove „Prva anončna pisarna“. 169/3-1

V globoki žalosti naznanjamo v lastnem in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti iskreno ljubljenege očeta, oziroma brata, strica in svaka gospoda

Jerneja Klemenca

gostilničarja in posestnika

ki je danes po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, ob pol 1. uri ponoči v 63. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Truplo predragega pokojnika se bode v sredo, dne 15. marca t. l. ob 5. uri popoldne po slovesnem blagoslovljenju prepeljalo iz hiše žalosti, Krakovski nasip št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

V Ljubljani, 14. marca 1911.

Franja, Viktor, Anica, otroci.

Matevž in Josip Klemenc, brata.

Lepa salonska oprava

tudi posamezni deli: veliko zrcalo, lestenec, preproga, slike, itd. se prod. Naslov pove „Prva anončna pisarna“.

Franc Kraigher

krojaški mojster

se je preselil s Kongresnega trga št. 5. v M. Kunčovo hišo Gosposka ulica 7., vogal Židovske steze nasproti dežel-nega dvorca.

Lattermannov drevored.

Od danes naprej

velika menažerija

levov in slonov z drugimi najredkejšimi živalmi.

Otvorjena vsak dan od jutra do večera.

Predstave vsak dan ob 5. in 7. uri.

Takrat glavno krmljenje vseh živali.

Ob nedeljah ob 11. dop. ter od 2. pop. napr. vsako uro predstava.

Cene prostorov: I. prostor 50 vin., otroci 30 vin.; II. prostor 30 vin., otroci 20 vin.

Za obisk tega poučnega in zanimivega podjetja vabi vlijudno

Juri Michel, lastnik.

Tovarniška znamka „IKO“.

Lastna tovarna ur v Svici.

Jutro se prodaja v Trstu

po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipani, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast, Poštai trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršim, Rojan,
Raumacher, Cap. pomarzio,
Bruna, S. S. Martiri,
Ereigol, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechini, ulica del Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sete Fontane,
Gramaticopulo, ul. Bariera,
Spöder, ulica Bariera,
Laurenčič, Vojaški trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Baje, ulica Gega,
Luzatto, ulica Aquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Vabilo na

55 redni občni zbor

Obrtnega pomožnega društva r. z. z o. z.

ki bo v četrtek, 23. marca ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih na Kongresnem trgu 4, I. nadstr.

Dnevni red:

1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Letno poročilo in računski sklep za leto 1910.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Prememba pravil.
5. Poročilo na zadnjemu občnemu zboru izvoljenega odbora o pregledu bilance.
6. Posamezni nasveti članov.
7. Volitev 4 članov v odbor za tri in 1 člana za dve leti.
8. Volitev odbora za pregledovanje računov za leto 1911. (§ 15. društvenih pravil.)
9. Čitanje rev. zapisnika in ukrepi vsled istega.

Načelstvo.

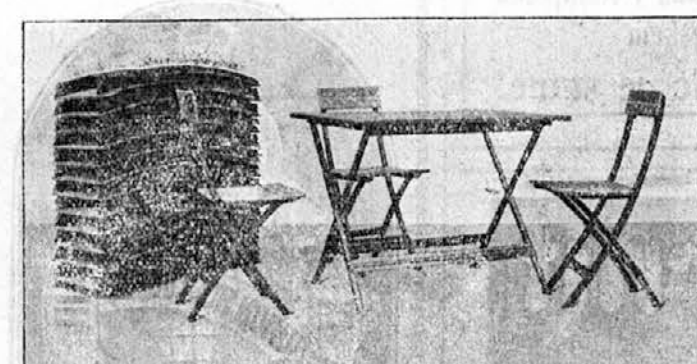
Čudovito!

Vse dosedanje iznajdba skladnih stolov, klopi in miz celega sveta pre-sega J. Lojk-ova iznajdba

Železnih skladnih stolov, klopi in miz,

ki jih izdeluje in zalaga

parna tovarna lesnih izdelkov Fr. Burger v Sp. Šiški.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Vzorci pošiljam po povzetju. — Ako ne ugaja, sprejem poštne prosto nazaj in vrnem vplačani denar.

Računi se vplačujejo neposredno le meni.

Avstrijski patent št. 46.347.

Patentovano v 7 državah.

Edina slovenska kislá voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je **izbornó zdravilo** za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje; bolezní v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izbornó zdravilo, temveč osvežujoča **namizna kislá voda.**

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se in zaloga vode je gostilna pri RUSU, Marije Terezije cesta št. 8 v Ljubljani, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodno namene. Slovenci! Svoji k svojim!

Letovišče, zdravilišče, sobe za tujece. Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino sloven. kisló vodo!

Kreditno in eskomptno društvo

R. Z. Z O. J.

Pulj.

Ulica Giosuè Carducci 45.

Uradne ure 9.—12. dopoldne, 3.—6. popoldne.

Sprejema a) hranilne vloge in obrestuje 4 1/2 %, b) vloge na tekoč račun, c) tedenske vloge na delnice.

Daje članom predlujem in kredit v svrhu izboljšanja njegovega stanja in gospodarstva.

Oskrbuje inkaso, eskomptuje menice in daje informacije v vsakem bančnem poslu.

Svojim članom daje društvo nasvete v vsem, kar se tiče različnih taks in drugih finančnih zadev.

Kuč za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno
dalmatinsko vino Kuč najboljšo
sredstvo 5 kg franco k 4.—
Br. Novakovič, Ljubljana.

Prva kranjska drogerija, parfu-
merija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Popolnoma novo
damsko kolo
samo enkrat rabljeno se ceno proda.
Kje, pove inseratni oddelek „Jutra“.

Ant. Stiplošek
sobni in dekoracijski
slikar ter pleskar
Ljubljana, Marija Terezija cesta 6
se priporoča p. n. občinstvu za vsa v
njegovo stroko spadajoča dela ob naj-
modernejši izvršitvi in po najnižjih
cenah.
Sprejema naročila tudi na deželo.

Najboljše apno,
ustanovljeno leta 1873, priporoča J.
Taufer, starejši, Zagorje ob Savi.
Naslednik: M. Medveda, A. Maurerja
in J. Schweigerja.
Cene zmerne. Postrežba solidna.

Čemu bi ne pisali
po vzorce sukna
in modnega blaga
za moške obleke
od trdke:
A. Tomec,
razpošiljalec sukna v Humpolcu
na Češkem
če nas to nič ne stane!

Eternit
ETERNIT-tovarna
Patent HATSCHEK.
Najboljše pokrivanje streh
General. zastop: V. Janach & Co., Trst.
Glavna zaloga:
T. Korn, Ljubljana.

Julij Meinl
uvoz kave in
velepražarna.
Nova podružnica
v Ljubljani
Šelenburgova ul. 7

2 HIŠI
se zaradi družinskih raz-
mer prodasti. V eni je
gostilniška koncesija
edina v celi vasi v
drugi se izvršuje kovaška
obrt. Jako priljubljen izletni kraj za Ljubljančan.e
Oddaljen je tri kilometre od železniške postaje. Kdor
bi hotel kupiti še nekaj zemljišča, mu je isto tudi
na razpolaganje. ... Naslov se poizve pri upravnistvu „Jutra“.

Telefon interurban šte. 129.
Valjšni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti
kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.
Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Gruden & Co., Stolni trg šte. 9.

Nekaj izborna ohranjenih
automobilov
vseh velikosti se ceno proda.
Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za po-
pravo avtomobilov in trgovina
Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,
Santergasse 13.

Priznana največja, resnično domača, že
25 let obstoječa eksportna trdka.
Franc Čuden,
urar
Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar
največjih tovarn švicarskih ur „Union“ v
Genovi in Bielu, on torej lahko po
originalno tovarniških cenah
garantirano zanesljivo, v vseh legah in
temperaturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane
ALPINA URE
z matematično priznanim kolesjem — v
zlatu, tulu, srebru, nikelinu in jeklu
prodaja.
Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Ustanovljena leta 1831. Največja zavarovalnica avstro-ogrske države Ustanovljena leta 1831.
C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu
Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastni hiši.
Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh
mogočih sestavah. — Tekom leta 1909. zavarovalo se je 17.230 oseb za kapital nad 143 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 977
milijonov kron. Premoženje družbe znaša nad 366 milijonov kron.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8
registrovana zadruga z omejenim jamstvom
priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v ti-
skarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.
Lastno založništvo. **Najmodernejša črke.**
Muzikalije. **Litografija.**
Telefonska šte. 118. Poštne hranilnice šte. 76.307.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!
Izvod samo po 4 vinarje.
Pri
demoliranju hiš
v okolici
nemškega gledališča
se proda večjo množino še uporabnega
stavbnega materiala in sicer:
strešno opeko, zidno opeko, kamenje,
okna, vrata, železje, štedilnike, peči itd.
Ogleda se na licu mesta in da po-
jasnila delovodja kranjske stavbinske
družbe g. ANTON ŽUMER.

Prva Primorska Tvorica za lesne izdelke
z vodno silo
A. Kriznič & Co.
ob kolodvoru Podmelec
Sprejema v izvršitev: vse v **stavbeno mizarstvo stroko**
spadajoče izdelke za hiše, vile, šole,
bolnišnice, cerkve, javna poslopja itd. kakor: Okna, vrata, podove, por-
tale; popolne opreme ljudskih šol, šolske klopi po Rettig-ovem patentu itd.
Proračuni in načrti brezplačno.
Parketna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji nudi par-
ketne deske iz hrastovega in bukovega
lesa. Postrežba takojšnja za vsaktero množino!
Zahtevajte vzorce in cene.
Strugarski oddelek nudi vse v strugar. stroko spadajoče izdelke.
JAMSTVO! **JAMSTVO!**
Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena!
Obisk strokovnjaka interesantom brezplačen.